

Comentariul poeziei Sara pe deal scrisa de Mihai Eminescu - a doua parte

De ce a asociat Eminescu acest peisaj eroticii? De ce aparenta familiaritate ramane insuficienta? De ce stilizarea e modelul cel mai "fertil" in realizarea consonantei cadru - sentiment?

Toate intrebarile anterioare ar avea ca raspuns o abstractiune, starea de potentialitate: in plan erotic intalnirea ramane virtuala; ea e sentimentul care apropie contrariile, care prefigureaza armonia lumii si ofera modelul unitatii primordiale. I se potriveste miscarea ascensionala ca tasnire spre inalt a fiintei, intalnirea e doar un proiect ("sta-vom", "vom adormi), caci iubirea are ca atribut esential idealitatea. Ritualului erotic nu-i lipseste alunecarea in somn sub efectul narcotic al florilor de salcam: "Ne-om razima capetele-unul de altul I Si surazand vom adormi sub inaltul, I Vechiul salcam. - Astfel de noapte bogata, I Cine pe ea n-ar da viata lui toata?".

Vechimea (eternitate "umanizata") e corespondentul duratei necesare implinirii in absolut a iubirii. Legatura cu sacralitatea ca atribut al timpului si sentimentului nu e deloc intamplatoare. De aceea, niciunul din elementele spatiului nu poate fi doar un "accident" al contururilor geografiei rurale. Nu e vorba de "obiecte", ci de concepte. Dealul e o "idee" a inaltarii calme, poetice, ca un proiect de "absorbție" spre cosmic.

Aceleiasi armonii de sensuri, dominate de ideea vechimii, ii corespunde stilistic o alta armonie - a cuvintelor cu sonoritati arhaice: sara, imple, nouri, a razima. Melodic, ritmul si acustica servesc tot armoniei; asonanta (lui "n" in primul vers sau a lui "i" in versul al doilea) reflecta nostalgia departarii, evocarea adancurilor.

Dar ideea unitatii dimensiunilor e slujita si de o anume tehnica a dualitatii: auditivul corespunde vizualului, pastelul - idilei, descrierea - narati-vitatii, concretul - abstractului.

Limbaj in mare masura "reduc" la o simplitate exemplara, discursul poetic mai pastreaza doar cateva epitete (metaforice), o comparatie deloc rara, viitorul in inversiune ("sta-vom", "spune-ti-voi), viitor popular ("ne-om ra-zima"), interjectie exclamativa, anafora (versurile 17-18) - acestea sunt cele mai importante elemente figurative.

La nivel prozodic, dodecasilabul (versul amplu de 12 silabe) combina co-riambul (picior metric de patru silabe, prima si ultima accentuate), inaintea cezurii, cu doi dactili si un troheu. Nu atat ritmul si masura, cat muzicalitatea interioara a poeziei sunt sugestii si ele ale elanului sufletesc, ale armoniei umanului si cosmicului.